

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

BKA.WK.1942.1.2018.10.JF

Warszawa, 17 września 2018 r.

Pan
dr hab. inż. Krzysztof Kurek
Dyrektor Narodowego Centrum Badań Jądrowych
ul. Andrzeja Sołtana 7, 05 – 400 Otwock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ (dalej ustawa o kontroli) oraz art. 31 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki² (dalej ustawa o zasadach finansowania nauki), przeprowadzona została kontrola w Narodowym Centrum Badań Jądrowych (dalej NCBJ lub jednostka kontrolowana), ul. Andrzeja Sołtana 7, 05-400 Otwock, w zakresie oceny wydatkowania środków finansowych przyznanych Decyzją Nr 3399/GBAR/2015/0 z dnia 24 marca 2015 r., przeznaczonych na refundację kosztów uczestnictwa w projekcie międzynarodowym współfinansowanym pt.: „Opracowanie i wykonanie akceleratora liniowego wysokiej częstotliwości dla eksperymentu GBAR”.

Przedmiotowa kontrola została przeprowadzona w terminie od dnia 20 czerwca 2018 r. do dnia 6 sierpnia 2018 r. przez Joannę Falkowską, pracownika Biura Kontroli i Audytu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej MNiSW). Ze względu na konieczność zbadania w toku kontroli zagadnień wymagających wiedzy specjalistycznej do udziału w kontroli, na podstawie art. 31b ust. 1 i ust. 4 ustawy o zasadach finansowania nauki w charakterze eksperta powołano Panią Annę Biernacką.

¹ Dz. U. Nr 185, poz. 1092

² Dz. U. z 2018 r., poz. 87

Na podstawie art. 47 w związku z art. 46 ust. 1 i 3 *ustawy o kontroli* przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne zawierające ustalenia i ocenę skontrolowanej działalności oraz zalecenia dotyczące stwierdzonych uchybień.

Wydatkowanie środków finansowych przyznanych ww. decyzją ocenia się **pozytywnie**³.

Pozytywnie ocenia się:

1. Wykorzystanie środków finansowych przyznanych Decyzją Nr 3399/GBAR/2015/0 z dnia 24 marca 2015 r. przeznaczonych na refundację kosztów uczestnictwa w projekcie pt. „Opracowanie i wykonanie akceleratora liniowego wysokiej częstotliwości dla eksperymentu GBAR” na cele określone w Umowie Nr 3399/GBAR/2015/0 (dalej Umowa).
2. Zgodność danych wykazanych w raportach z wykorzystania środków finansowych za lata 2015 - 2017, z zapisami ujętymi w księgach rachunkowych, odnoszących się do poniesionych wydatków ze środków przyznanych Decyzją Nr 3399/GBAR/2015/0 z dnia 24 marca 2015 r.
3. Przestrzeganie zasady ustalonej w § 8 ust. 2 Umowy, tj. zwiększenie lub zmniejszenie w poszczególnych pozycjach kosztorysu nie więcej niż o 15% środków finansowych, bez zwiększania wysokości finansowania przyznanego przez Ministra na realizację projektu.
4. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków związanych z realizacją projektu, zgodnie § 4 ust. 3 Umowy.
5. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁴ (dalej *ustawa Pzp*) przy udzieleniu zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, w tym w szczególności art. 39 – 46 *ustawy Pzp* oraz art. 139 ust. 2 i art. 144 *ustawy Pzp*.

Jednocześnie stwierdzono n/w uchybienia w zakresie kosztów przedstawionych w raportach rocznych, poniesionych ze środków zagranicznych:

- 1) rozbieżność pomiędzy kwotą 1 532,00 zł zaksięgowaną w 2017 r. w ewidencji księgowej a kwotą 6 000,41 zł, wykazaną w raporcie rocznym za 2017 r. jako łączny koszt zadań sfinansowanych ze środków zagranicznych;
- 2) w raporcie za 2015 r. przedstawiono wartość 2 690,33 zł, tj. wartość amortyzacji odniesionej w koszty, a nie wydatki na zakup sprzętu lub aparatury naukowo-badawczej;
- 3) w raporcie za 2016 r. przedstawiono wartość 1 532,00 zł, tj. wartość amortyzacji odniesionej w koszty, przy braku zakupów sprzętu lub aparatury naukowo - badawczej.

³ MNiSW stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, z późn. zm.

Uznaje się, że ww. uchybienia miały charakter formalny i nie spowodowały następstw dla kontrolowanej działalności.

I. Ustalenia kontroli.

1. Informacje ogólne o jednostce kontrolowanej.

Narodowe Centrum Badań Jądrowych powstało w dniu 1 września 2011 r. w efekcie włączenia Instytutu Energii Atomowej POLATOM do Instytutu Problemów Jądrowych im. Andrzeja Sołtana. NCBJ zajmuje się fizyką cząstek elementarnych, fizyką jądrową, rozwijaniem technologii jądrowych, produkcją radiofarmaceutyków i urządzeń medycznych, w tym akceleratorów dla medycyny, przemysłu i nauki. NCBJ jest jednym z największych instytutów naukowych w Polsce, dysponującym jedynym w Polsce jądrowym reaktorem badawczym. Zatrudnia ok. 1100 fizyków, inżynierów i pracowników pomocniczych. W NCBJ prowadzone są prace naukowe polegające na badaniach reaktorowych i prace nad paliwem jądrowym, a także nad bezpieczeństwem instalacji jądrowych. NCBJ jest partnerem badawczym Wspólnego Centrum Badawczego Unii Europejskiej (JRC), współpracuje z wieloma instytutami, w tym z CERN.

NCBJ prowadzi działalność zasadniczo na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. *o instytutach badawczych*⁵ (dalej *ustawa o instytutach badawczych*);
- 2) ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. *Prawo atomowe*⁶;
- 3) zarządzenia Nr 31 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1982 r. w sprawie organizacji jednostek naukowo-badawczych i rozwojowych atomistyki⁷;
- 4) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2011 r. *w sprawie połączenia Instytutu Problemów Jądrowych im. Andrzeja Sołtana oraz Instytutu Energii Atomowej POLATOM*⁸
- 5) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 2016 r. *w sprawie reorganizacji Narodowego Centrum Badań Jądrowych*⁹.

Dyrektorem NCBJ w kontrolowanym okresie był prof. dr hab. Grzegorz Wrochna, który został powołany przez Ministra Gospodarki z dniem 25 października 2011 r. na stanowisko Dyrektora Instytutu na okres czterech lat, tj. do dnia 24 października 2015 r. Z dniem 25 października 2015 r., Minister Gospodarki powołał na stanowisko Dyrektora Instytutu dr hab. inż. Krzysztofa Kurka. Dyrektor Instytutu, na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 6 *ustawy*

⁵ Dz. U. z 2017 r., poz. 1158

⁶ Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 618, z późn. zm.

⁷ M.P. Nr 32, poz. 279

⁸ Dz. U. Nr 173, poz. 1032

⁹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1448

o *instytutach badawczych* podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących Instytutu, z wyjątkiem spraw należących do zakresu działania rady naukowej.

(dowody: akta kontroli str. 853-854)

Głównym księgowym Instytutu jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 30 stycznia 2012 r. na czas nieokreślony.

(dowody: akta kontroli str. 855)

Instytut wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego, w Rejestrze przedsiębiorców, pod numerem 0000171393. Nadzór nad Instytutem sprawuje minister właściwy do spraw energii.

NCBJ prowadzi działalność pod numerem statystycznym REGON: 001024043 oraz numerem identyfikacji podatkowej: 532-01-00-125.

(dowody: akta kontroli str. 862-892)

W okresie realizacji projektu podstawą funkcjonowania Instytutu w kontrolowanym zakresie były następujące wewnętrzne akty prawne:

1. Statut NCBJ zatwierdzony przez Ministra Gospodarki w dniu 21 stycznia 2014 r.
2. Statut NCBJ zatwierdzony przez Ministra Gospodarki w dniu 20 stycznia 2017 r.
3. Statut NCBJ zatwierdzony przez Ministra Energii w dniu 25 maja 2017 r.

(dowody: akta kontroli str. 827-852)

4. *Zarządzenie nr 4/2015 Dyrektora NCBJ z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego NCBJ, z późniejszymi zmianami.*

(dowody: akta kontroli str. 555-614)

5. *Zarządzenie nr 20/2018 Dyrektora NCBJ z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia znowelizowanego Regulaminu Organizacyjnego NCBJ.*

(dowody: akta kontroli str. 501-554)

6. *Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy zawarty w dniu 26 kwietnia 2010 r. pomiędzy pracodawcą tj. Instytutem Problemów Jądrowych im. Andrzeja Sołtana z siedzibą w Otwocku - Świerku oraz Komisją Międzyzakładową Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” Nr 99 w Regionie Mazowsze przy Instytutach Atomistyki w Świerku, z siedzibą w Otwocku – Świerku, wraz z protokołami dodatkowymi.*

(dowody: akta kontroli str. 723-726)

7. *Zarządzenie nr 22/2017 Dyrektora NCBJ z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu rozliczania wynagrodzenia i czasu pracy oraz zasad angażowania w projektach finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych w NCBJ.*

(dowody: akta kontroli str. 727-728)

8. *Regulamin zarządzania projektem pt. „Opracowanie i wykonanie akceleratora liniowego wysokiej częstotliwości dla eksperymentu GBAR”, Akronim „GBAR”, podpisany przez Dyrektora NCBJ w dniu 8 kwietnia 2015 r.*

(dowody: akta kontroli str. 722)

9. *Zarządzenie nr 11/2008 Dyrektora Instytutu Problemów Jądrowych im. Andrzeja Sołtana z dnia 2 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Instytucie Problemów Jądrowych im. Andrzeja Sołtana.*

(dowody: akta kontroli str. 615-696)

10. *Zarządzenie nr 2/2014 Dyrektora NCBJ z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustalenia wysokości narzutów kosztów pośrednich od 2014 r.*

(dowody: akta kontroli str. 737)

11. *Zarządzenie nr 9 Dyrektora NCBJ z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w NCBJ w Otwocku Świerku.*

(dowody: akta kontroli str.744-812)

12. *Zarządzenie nr 18/2016 Dyrektora NCBJ z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie zmian zasad (polityki) rachunkowości w NCBJ w Otwocku Świerku.*

(dowody: akta kontroli str.738-743)

13. *Zarządzenie nr 26/2013 Dyrektora NCBJ z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wyjazdów krajowych i zagranicznych oraz ich rozliczania w NCBJ.*

(dowody: akta kontroli str. 729-736)

14. *Zarządzenie nr 14/2014 Dyrektora NCBJ z dnia 11 września 2014 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych w NCBJ.*

15. *Zarządzenie nr 19/2014 Dyrektora NCBJ z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie uzupełnienia Zarządzenia nr 14/2014 dotyczącego regulaminu udzielania zamówień publicznych w NCBJ.*

(dowody: akta kontroli str. 697-698)

16. *Zarządzenie nr 14/2018 Dyrektora NCBJ z dnia 16 maja 2018 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych w NCBJ.*

(dowody: akta kontroli str.699-721)

Zgodnie z § 10 Statutu NCBJ podstawą gospodarki Instytutu jest roczny plan finansowy ustalany przez dyrektora, po zaopiniowaniu przez radę naukową.

Zgodnie z § 5 Statutu, organami Instytutu są dyrektor i rada naukowa, których kompetencje określa ustawa o instytutach badawczych oraz postanowienia Statutu. Strukturę Instytutu określa regulamin organizacyjny ustalany przez dyrektora po uprzednim zaopiniowaniu przez radę naukową oraz zakładowe organizacje związkowe.

(dowody: akta kontroli str. 837-861)

Nadzór merytoryczny nad wykonywanymi zadaniami projektu GBAR sprawuje Rada Projektu GBAR wyznaczona przez Dyrektora NCBJ w dniu 8 kwietnia 2015 r. w składzie:

- Manager Projektu GBAR – Dyrektor Departamentu Aparatury i Technik Jądrowych (DTJ),
- Kierownik Projektu GBAR - Kierownik Zakładu Fizyki i Techniki Akceleracji Cząstek (TJ1),
- Zastępca Kierownika Projektu GBAR – Dyrektor Zakładu Aparatury Jądrowej (ZdAJ),
- Główny wykonawca Projektu – starszy specjalista badawczo-techniczny zatrudniony w Zakładzie Fizyki i Techniki Akceleracji Cząstek (TJ1),

(dowody: akta kontroli str. 722)

W kontrolowanym okresie obowiązywały n/w pełnomocnictwa, związane z realizacją projektu GBAR:

- 1) Pełnomocnictwo udzielone w dniu 10 stycznia 2012 r. Panu Głównemu Księgowemu NCBJ do reprezentowania NCBJ we wszystkich sprawach związanych ze sprawozdawczością finansową i podatkową przed urzędami państwowymi, w tym US, GUS, ZUS i PFRON, a w szczególności do podpisywania deklaracji podatkowych i PFRON, rozliczeń finansowych oraz składania stosownych oświadczeń.
(dowody: akta kontroli str. 817)
- 2) Pełnomocnictwo udzielone w dniu 17 maja 2012 r. Panu Zastępcy Dyrektora NCBJ ds. Administracyjno - Technicznych do reprezentowania i działania na rzecz NCBJ wobec wszystkich władz, urzędów administracji państwowej i samorządowej, banków i innych instytucji finansowych, osób prawnych i fizycznych w sprawach dotyczących działalności oraz zarządzania NCBJ, a w szczególności do dokonywania m. in. czynności: zaopatrzenia materiałowo-technicznego, inwestycji, infrastruktury technicznej i nieruchomości NCBJ, zamówień publicznych, zarządzania i administrowania majątkiem NCBJ.
(dowody: akta kontroli str. 824-825)
- 3) Pełnomocnictwa udzielone w dniu 9 listopada 2015 r. i 7 listopada 2017 r. Pani Zastępcy Głównego Księgowego NCBJ do podpisywania wszelkich dokumentów wymagających podpisu Głównego Księgowego, na czas jego nieobecności.
(dowody: akta kontroli str. 821- 822)
- 4) Pełnomocnictwo udzielone w dniu 9 listopada 2015 r. Pani Zastępcy Głównego Księgowego NCBJ do podpisywania wszelkich dokumentów wymagających podpisu Głównego Księgowego, na czas jego nieobecności.

5) Pełnomocnictwa udzielone w dniu 17 lutego 2016 r. Pani

Zastępcy Dyrektora NCBJ ds. Innowacji i Wdrożeń oraz Panu

do reprezentowania i działania na rzecz NCBJ wobec wszystkich władz, urzędów administracji państwowej i samorządowej, banków i innych instytucji finansowych, osób prawnych i fizycznych w sprawach dotyczących działalności oraz zarządzania NCBJ, a w szczególności do składania stosownych oświadczeń, podpisywania wszelkich umów, zleceń i dokumentów finansowych oraz podejmowania wszelkich innych czynności niezbędnych przy wykonywaniu tego pełnomocnictwa.

(dowody: akta kontroli str. 813-816)

1. Na podstawie analizy dokumentów formalnych i finansowych uznaje się, że środki finansowe przyznane Decyzją Nr 3399/GBAR/2015/0 z dnia 24 marca 2015 r. wydatkowano na cele określone w Umowie Nr 3399/GBAR/2015/0, tj. zgodnie z przeznaczeniem oraz w wysokości niezbędnej do realizacji zadań w projekcie. Wydatkowanie środków finansowych ocenia się pozytywnie.

„Wniosek o przyznanie środków finansowych na realizację projektu międzynarodowego współfinansowanego na lata 2015 – 2019” pt. „*Opracowanie i wykonanie akceleratora liniowego wysokiej częstotliwości dla eksperymentu GBAR*” został złożony w MNiSW w dniu 27 lutego 2015 r. Po rozpatrzeniu ww. wniosku, decyzją Nr 3399/GBAR/2015/0 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał NCBJ środki finansowe w kwocie 4 141 666,00 zł przeznaczone na refundację kosztów uczestnictwa w projekcie międzynarodowym współfinansowanym pt.: „Opracowanie i wykonanie akceleratora liniowego wysokiej częstotliwości dla eksperymentu GBAR”, realizowanym w ramach Eksperymentu GBAR, akronim: GBAR, kontrakt nr 2545/DG, w latach 2014 – 2019.

Zgodnie z wnioskiem, celem projektu jest zaprojektowanie, zbudowanie i uruchomienie w CERN wysokoprądowego akceleratora elektronów na potrzeby eksperymentu GBAR. Projekt obejmuje wykonanie pięciu zadań badawczych.:

1. Opracowanie wysokoprądowej struktury akceleracyjnej, wykonanie dwóch modeli testowych.
2. Opracowanie projektu konstrukcyjnego akceleratora.
3. Wykonanie podzespołów akceleratora, montaż akceleratora.
4. Uruchomienie urządzenia i testy.
5. Udział naukowców z NCBJ w eksperymencie GBAR oraz prace związane z utrzymaniem akceleratora w ruchu w czasie eksperymentu.

Na podstawie ww. decyzji, w dniu 15 kwietnia 2015 r. zawarta została Umowa Nr 3399/GBAR/2015/0 o wykonanie projektu międzynarodowego współfinansowanego Nr W17/GBAR/2015, pomiędzy Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a Narodowym Centrum Badań Jądrowych, która określa warunki finansowania i realizacji zadań oraz rozliczenia środków finansowych przyznanych na realizację projektu międzynarodowego pt.: „*Opracowanie i wykonanie akceleratora liniowego wysokiej częstotliwości dla eksperymentu GBAR*”, realizowanego w ramach Eksperymentu GBAR, akronim: GBAR, w ramach Eksperymentu GBAR, na podstawie kontraktu zawartego z *The European Organization for Nuclear Research (CERN)* nr 2545/DG.

Zgodnie z § 1 ust. 2 Umowy, NCBJ zobowiązało się do wykonania projektu zgodnie z opisem projektu zawartym we wniosku o przyznanie środków finansowych oraz:

- 1) harmonogramem projektu, stanowiącym Załącznik nr 1 do Umowy;
- 2) kosztorysem projektu, stanowiącym Załącznik nr 2 do Umowy.

Środki finansowe na realizację projektu nie mogą być wydatkowane na inne cele niż określone w Umowie (§ 1 ust. 3 Umowy). Strony zostały zobowiązane (§ 2 Umowy) do realizacji Umowy zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 stycznia 2011 r. w *sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę przeznaczonych na finansowanie współpracy naukowej z zagranicą*¹⁰.

Termin rozpoczęcia realizacji projektu wynikający z kontraktu CERN ustalono na dzień 1 listopada 2014 r., a zakończenia na dzień 30 czerwca 2019 r. Terminem rozpoczęcia realizacji zadań finansowanych ze środków na finansowanie współpracy naukowej z zagranicą jest dzień 1 stycznia 2015 r., a terminem zakończenia realizacji tych zadań jest dzień 30 czerwca 2019 r. Środki finansowe niewykorzystane w danym roku kalendarzowym mogą być wydatkowane w kolejnych latach realizacji projektu (§ 4 ust. 4 Umowy). Refundacja poniesionych kosztów nie może obejmować kosztów poniesionych przed rokiem złożenia wniosku (§ 4 ust. 6 Umowy).

Koszty ogółem zaplanowano w wysokości 7 418 824,00 zł, w tym: ze środków zagranicznych kwotę 2 241 158,00 zł (30%), ze środków krajowych kwotę 5 177 666,00 zł (70%). Ze środków finansowych na naukę zaplanowano refundację w wysokości 4 141 666,00 zł (80%), ze środków własnych zaplanowano refundację w wysokości 1 036 000,00 zł, (20%). W załączniku do kosztorysu wykazano planowany zakup 6 komputerów do realizacji projektu za kwotę 50 000,00 zł.

¹⁰ Dz. U. Nr 20, poz. 103

Do dnia kontroli MNiSW przekazało, zgodnie z § 4 Umowy, środki finansowe na refundację kosztów realizacji projektu w wysokości 4 061 666,00 zł w następujących transzach:

- 3 230 999,00 zł w dniu 21/04/2015 (wyciąg bankowy nr WB 547),
- 505 333,00 zł w dniu 09/06/2016 (wyciąg bankowy nr WB 713),
- 162 667,00 zł w dniu 22/05/2017 (wyciąg bankowy nr WB 671),
- 162 667,00 zł w dniu 26/04/2018 (wyciąg bankowy nr WB 772).

Jednostka otrzymała wszystkie środki planowane na lata 2015-2018. Wyliczona kwota odsetek od przekazanych środków finansowych za okres od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 31 maja 2018 r. wyniosła 43 122,23 zł. Środki te pozostały do dyspozycji NCBJ na podstawie § 7 ust. 2 Umowy, zgodnie z którym przychody uzyskane w związku z realizacją projektu jako korzyści uboczne przysługują jednostce. Koszty obsługi rachunku bankowego są pokrywane z kosztów ogólnych NCBJ. Do przekazania w 2019 r. pozostała kwota 80 000,00 zł.

Zgodnie z zapisami § 4 ust. 3 Umowy, NCBJ zostało zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków związanych z realizacją projektu. Szczegółowy opis prowadzonej ewidencji księgowej został ujęty w pkt I.3 niniejszego *Projektu wystąpienia pokontrolnego*.

Ewidencja kosztów bezpośrednich finansowanych ze środków na naukę prowadzona jest na bieżąco na podstawie dokumentów źródłowych na wydzielonych kontach analitycznych w podziale na źródła finansowania i rodzaj kosztów.

Zgodnie z kosztorysem projektu (Załącznikiem nr 2 do Umowy), planowane dofinansowanie ze środków finansowych na naukę wynosiło 4 141 666,00 zł, w tym koszty bezpośrednie stanowiły 3 115 000,00 zł, a 1 026 666,00 zł, tj. 33% wartości kosztów bezpośrednich stanowiły koszty pośrednie.

Koszty pośrednie zostały doliczone jako narzut kosztów bezpośrednich, w wysokości 1/3 kosztów bezpośrednich projektu, zgodnie z zasadą określoną w Umowie. Metodologia określenia wysokości narzutu kosztów pośrednich została ustalona przez Dyrektora NCBJ Zarządzeniem Nr 2/2014 z dnia 10 stycznia 2014 r. w *sprawie ustalenia wysokości narzutu kosztów pośrednich od 2014 r.* Zgodnie z zapisami § 1 ww. zarządzenia narzuty kosztów pośrednich dla projektów badawczych finansowanych z MNiSW, NCN i NCBR zostały ustalone w wysokości 1/3 kosztów bezpośrednich projektu.

Na podstawie analizy zapisów księgowych stwierdzono, że NCBJ poniósł następujące koszty realizacji projektu:

Koszty poniesione ze środków finansowych na naukę (zł)

Lp	Rodzaj kosztu	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wynagrodzenia z pochodnymi	887 371,44	1 141 566,12	122 826,30	53 415,12	2 205 178,98
2.	Inne koszty bezpośrednie, w tym:	13 761,50	217 488,64	407 208,01	81 129,48	719 587,63
a.	Materiały produkcyjne	0,00	196 259,98	162 110,08	17 049,80	375 419,86
b.	Gazy techniczne	0,00	0,00	596,30	0,00	596,30
c.	Paliwo	0,00	0,00	0,00	804,29	804,29
d.	Wyposażenie	0,00	0,00	3 421,31	0,00	3 421,31
e.	Materiały techniczne	0,00	0,00	8 836,63	2 422,87	11 259,50
f.	Środki czystości	0,00	0,00	134,55	0,00	134,55
g.	Pozostałe materiały	0,00	0,00	1 350,97	0,00	1 350,97
h.	Kooperacja	0,00	2 965,13	22 453,23	381,92	25 800,28
i.	Transport pracowników	0,00	900,00	0,00	0,00	900,00
j.	Transport pozostały	0,00	0,00	26 299,98	0,00	26 299,98
k.	Usługi kurierskie, spedycyjne	0,00	0,00	1 489,30	1 187,85	2 677,15
l.	Opłaty celne	0,00	0,00	584,04	0,00	584,04
m.	Zagraniczne podróże służbowe	12 284,68	12 305,24	167 850,85	55 096,40	247 537,17
n.	Krajowe podróże służbowe	174,27	0,00	0,00	0,00	174,27
o.	Ubezpieczenie osobowe kosztów podróży	0,00	0,00	5 340,98	950,00	6 290,98
p.	Reprezentacja	0,00	3 673,10	0,00	0,00	3 673,10
r.	Amortyzacja środków trwałych	1 302,55	1 385,19	6 739,79	3 236,35	12 663,88
3.	Koszty pośrednie	297 542,70	458 465,16	180 301,08	30 472,98	966 781,92
4.	Razem koszty	1 198 675,64	1 817 519,92	710 335,39	165 017,58	3 891 548,53

Ewidencja kosztów bezpośrednich związanych z realizacją projektu ze środków własnych prowadzona jest na bieżąco na podstawie dokumentów źródłowych na wydzielonych kontach analitycznych w podziale na źródła finansowania i rodzaj kosztów. Koszty pośrednie zostały doliczone jako narzut do kosztów bezpośrednich w wysokości 1/3 kosztów bezpośrednich projektu.

Koszty poniesione ze środków własnych (zł)

Lp	Rodzaj kosztu	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wynagrodzenia z pochodnymi	132 740,91	203 991,32	230 408,28	0,00	567 140,51
2.	Inne koszty bezpośrednie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Koszty pośrednie	44 246,97	67 997,11	76 803,29	0,00	189 047,37
4.	Razem koszty	176 987,88	271 988,43	307 211,57	0,00	756 187,88

Ewidencja kosztów bezpośrednich związanych z realizacją projektu ze środków zagranicznych prowadzona jest na bieżąco na podstawie dokumentów źródłowych na wydzielonych kontach analitycznych w podziale na źródła finansowania i rodzaj kosztów. Zgodnie z zasadą wynikającą z Zarządzenia Nr 2/2014 z dnia 10 stycznia 2014 r. od kosztów bezpośrednich nie zostały naliczone koszty pośrednie, ponieważ poniesione koszty bezpośrednie ze środków zagranicznych stanowiły koszt wytworzenia aparatury naukowo-badawczej. Powyższe wynika z opisu skontrolowanych, przykładowych dokumentów księgowych.

Koszty poniesione ze środków zagranicznych (zł)

Lp	Rodzaj kosztu	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wynagrodzenia z pochodnymi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Inne koszty bezpośrednie, w tym:	106 751,83	2 100 627,17	1 532,00	0,00	2 208 911,00
a.	Materiały produkcyjne	102 210,23	2 019 486,68	0,00	0,00	2 121 696,91
b.	Materiały techniczne	1 851,27	23 969,43	0,00	0,00	25 820,70
c.	Pozostałe materiały	0,00	33,36	0,00	0,00	33,36
d.	Kooperacja	0,00	38 794,26	0,00	0,00	38 794,26
e.	Usługi kurierskie, spedycyjne, poczta	0,00	5 752,43	0,00	0,00	5 752,43
f.	Oplaty i prowizje bankowe	0,00	115,45	0,00	0,00	115,45
g.	Pozostałe usługi	0,00	10 918,96	0,00	0,00	10 918,96
h.	Pozostałe opłaty	0,00	24,60	0,00	0,00	24,60
i.	Amortyzacja środków trwałych	2 690,33	1 532,00	1 532,00	0,00	5 754,33
3.	Koszty pośrednie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Razem koszty	106 751,83	2 100 627,17	1 532,00	0,00	2 208 911,00

Zakupione urządzenia zostały przyjęte na stan środków jednostki kontrolowanej na podstawie dokumentów OT. Zgodnie z zasadami rachunkowości NCBJ do ewidencji środków trwałych jednostka zalicza urządzenia o wartości powyżej 3 500 zł jako tzw. „wysokocenne środki trwałe” i są amortyzowane od następnego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyjęto środek trwały do ewidencji. Urządzenia o wartości powyżej 500,00 zł i nieprzekraczającej 3 500,00 zł jako tzw. „niskocenne środki trwałe” spełniające definicje środków trwałych ujmowane są w ewidencji niskocennych środków trwałych, których wartość początkowa odpisywana jest jednorazowo w całości w koszty amortyzacji w miesiącu ich oddania do używania.

Z danych przedstawionych w poniższej tabeli wynika, że jednostka nie przekroczyła planowanej we wniosku o dofinansowanie kwoty 50 000,00 zł ze środków finansowych na naukę przeznaczonych na zakup 6 komputerów. Dodatkowo zakupiono wózek platformowy. Urządzenia zostały zidentyfikowane w toku czynności kontrolnych.

Zestawienie urządzeń zakupionych do projektu

Lp.	Nazwa i nr inwentarzowy	Nr i data dokumentu zakupu oraz dostawca	Tryb zakupu według ustawy PZP	Wartość (zł)	Źródło finansowania		Nr i data dokumentu przyjęcia na stan i stopa % amortyzacji
					Środki zagraniczne	Środki finansowe na naukę	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Wózek platformowy nr inw. 768-2826	FV FVZ2929/5 z dnia 31/08/2015 MEGAMASZYNY Rafał Pajek z Spóroka	art. 4 pkt 8	1 146,34	0,00	1 146,34	OT 3060/2015 z dnia 02/09/2015 amort. 100 %
2.	Notebook LENOVO z wyposażeniem nr inw. 491-2832	FV WF-15/00272 z dnia 02/10/2015 Centrum Informatyczne Polsoft z Warszawy	art. 4 pkt 8	4 686,30	0,00	4 686,30	OT 3084/2015 z dnia 19/10/2015 amort. 20 %
3.	Stacja robocza DELL PRECISION nr inw. 491-2835	FV WF-15/00281 z dnia 13/10/2015 Centrum Informatyczne Polsoft z Warszawy	Przetarg nieograniczony – umowa 34/ZP/2015	7 660,00	7 660,00	0,00	OT 3088/2015 z dnia 27/10/2015 amort. 20 %
4.	Monitor LCD 27" DELL nr inw. 491-2836	FV WF-15/00281 z dnia 13/10/2015 Centrum Informatyczne Polsoft z Warszawy	Przetarg nieograniczony – umowa 34/ZP/2015	2 435,00	2 435,00	0,00	OT 3089/2015 z dnia 27/10/2015 amort. 100 %
5.	Dell Precision T5810 E5 nr inw. 491-1097	FV 118/AC/2016 z dnia 13/10/2016 ANNCOMP I Sp. z o.o. z Warszawy	Przetarg nieograniczony – umowa 25/ZP/2016	8 763,75	0,00	8 763,75	OT 4460/2016 z dnia 21/10/2016 amort. 20 %.
6.	Stacja robocza Lenovo ThinkPad P50 nr inw. 491-1130	FV F095/2016 odwrotne obciążenie z dnia 02/11/2016 SYRIANA, Joanna Fisher z Gdańska	Przetarg nieograniczony – umowa 24/ZP/2016	9 348,00	0,00	9 348,00	OT 4496/2016 z dnia 28/11/2016 amort. 20 %
7.	Notebook DELL nr inw. 491-01347	FV 11169/17 Z DNIA 08/06/2017 PRONIX KOMPUTERY z Warszawy	art. 4 pkt 8	6 678,90	0,00	6 678,90	OT 4744/2017 z dnia 30/07/2017 amort. 20 %
8.	Laptop Dell Precision 7520 nr inw. 491-1479	FV 11369/17 z dnia 27/11/2017 PRONIX KOMPUTERY z Warszawy	Przetarg nieograniczony – umowa 52/ZP/2017	9 360,30	0,00	9 360,30	OT 4907/2017 z dnia 05/12/2017 amort. 20 %
9.	Monitor typ C nr inw. 491-1505	FV WF-17/00227 z dnia 17/11/2017 Centrum Informatyczne Polsoft z Warszawy	Przetarg nieograniczony – umowa 54/ZP/2017	1 623,60	0,00	1 623,60	OT 5105/2017 z dnia 27/12/2017 amort. 100 %
10.	Koszty ogółem			51 702,19	10 095,00	41 607,19	

Skontrolowano n/w dokumenty źródłowe, potwierdzające koszty bezpośrednie, zrefundowane ze środków finansowych na naukę:

1. Wynagrodzenia z narzutami

Skontrolowano 100% list płac, z lat 2015 – 2017. Do realizacji projektu zatrudniono 44 pracowników. Wszyscy pracownicy otrzymali indywidualny „Zakres zadań realizowany w projekcie GBAR” ustalony przez Kierownika Projektu, a dla Kierownika Projektu przez Dyrektora Departamentu Aparatury Technik Jądrowych NCBJ. Analiza ww. indywidualnych zakresów zadań wykazała, że zakres zadań jest zgodny z opisem zadań i harmonogramem projektu.

Z każdym z pracowników zostały zawarte aneksy do umowy o pracę określające procentowy udział czasu poświęconego na realizację projektu w stosunku do nominalnego czasu pracy i powyższa część wynagrodzenia zasadniczego (wraz z dodatkiem z tytułu wysługi lat) brutto z narzutami stanowiła obciążenie kosztów wynagrodzeń projektu. Analiza skontrolowanych list płac wykazała, że koszty projektu zostały obciążone tylko wynagrodzeniami pracowników zatrudnionych do realizacji projektu.

Łącznie na realizację projektu w formie wynagrodzeń z narzutami w latach 2015-2017 wydatkowano 2 151 763,86 zł.

2. Pozostałe koszty bezpośrednie

Skontrolowano 100% dokumentów źródłowych z lat 2015 - 2017 dotyczących kategorii innych kosztów bezpośrednich, w tym 100% dokumentów (faktur i OT) związanych z zakupem urządzeń przyjętych do ewidencji środków trwałych. Dokumenty dotyczyły zakupu materiałów, usług, kosztów ubezpieczeń, opłat oraz krajowych i zagranicznych podróży służbowych.

W 2018 r. ze środków na naukę wydatkowano kwotę 81 129,48 zł. Skontrolowano dokumenty źródłowe potwierdzające poniesione w 2018 r. wydatki ze środków na naukę, w n/w zakresie:

- zagranicznych podróży służbowych, łącznie o wartości 48 639,64 zł,
- zakupu materiałów (produkcyjnych i technicznych), łącznie o wartości 17 264,34 zł,
- ubezpieczenia, łącznie o wartości 850,00 zł.

Skontrolowano poniesione wydatki w 2018 r. w kwocie 66 753,98 zł.

Analiza dokumentów źródłowych wykazała, że do kosztów bezpośrednich projektu prawidłowo zaliczono koszty związane bezpośrednio z realizacją projektu i nie zaliczono kosztów ogólnych funkcjonowania działalności jednostki, które powinny być wykazane tylko w pozycji koszty pośrednie.

Przedstawione przez jednostkę dokumenty spełniają warunki formalne dokumentu księgowego, zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹. Dowody księgowe potwierdzające wydatki zostały opisane w sposób umożliwiający ich przypisanie do

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.

konkretnego rodzaju kosztu oraz źródła powstania kosztu w jednostce. Na wszystkich dowodach księgowych były zapisy świadczące o kontroli pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i prawidłowym zatwierdzeniu do zapłaty oraz o dacie i sposobie zapłaty. Z opisu faktur wynika źródło sfinansowania zamówienia. Dokumenty przyjęcia zakupionego sprzętu przyjętego na stan środków trwałych zostały sporządzone prawidłowo.

Na podstawie analizy ewidencji księgowej, dokumentów źródłowych, raportów za lata 2015 – 2017, dokumentów technicznych, dokumentów przewozowych uznaje się, że środki przyznane Decyzją Nr 3399/GBAR/2015/0 zostały wydatkowane na cele określone w Umowie Nr 3399/GBAR/2015/0.

(dowody: akta kontroli str. 1099-1125, 1764 - 1849)

2. Zgodność danych wykazanych w raportach rocznych za lata 2015 - 2017 z zapisami ujętymi w księgach rachunkowych, w zakresie wydatkowanych środków przyznanych Decyzją nr 3399/GBAR/2015/0 z dnia 24 marca 2015 r. ocenia się pozytywnie.

Za uchybienia uznaje się n/w rozbieżności w zakresie kosztów poniesionych ze środków zagranicznych:

- 1) rozbieżność pomiędzy kwotą 1 532,00 zł zaksięgowaną w 2017 r. w ewidencji księgowej a kwotą 6 000,41 zł, wykazaną w raporcie rocznym za 2017 r. jako łączny koszt zadań sfinansowanych ze środków zagranicznych;**
- 2) w raporcie za 2015 r. przedstawiono wartość 2 690,33 zł, tj. wartość amortyzacji odniesionej w koszty, a nie wydatki na zakup sprzętu lub aparatury naukowo- badawczej;**
- 3) w raporcie za 2016 r. przedstawiono wartość 1 532,00 zł, tj. wartość amortyzacji odniesionej w koszty, przy braku zakupów sprzętu lub aparatury naukowo - badawczej.**

Raporty roczne z realizacji projektu za lata 2015 - 2017 wpłynęły w terminach ustalonych w § 9 ust. 4 Umowy (tj. do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym zostały przekazane środki finansowe na naukę).

Na podstawie analizy ewidencji księgowej oraz 100% dokumentów źródłowych sfinansowanych ze środków na naukę stwierdzono zgodność danych wykazanych w raportach z wykorzystania środków finansowych za lata 2015 - 2017, z zapisami ujętymi w księgach rachunkowych, odnoszących się do poniesionych wydatków ze środków na naukę. Powyższe jest rozbieżne z ewidencją kosztów prowadzoną dla projektu. Różnica wynika z faktu, że w ewidencji księgowej aparatura zakupiona w celu realizacji projektu jest ujmowana na przestrzeni lat jako koszt amortyzacji, która nie stanowi pieniężnego wydatku. Natomiast

w raportach przedstawiono wydatkowane w danym roku środki finansowe. W celu sporządzenia raportu odjęto wartość zaliczonej w koszty amortyzacji aparatury i dodano wartość zakupionej w danym roku aparatury i urządzeń, które ujmowane są na kontach środków trwałych (konta 013 lub 015 w zależności od grupy rodzajowej KTS). Rozliczenie różnicy przedstawia poniższa tabela (wartości w zł):

Różnica pomiędzy kosztami i wydatkami poniesionymi ze środków finansowych na naukę (zł)

Lp	Rodzaj kosztu	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Razem
1	2	3	4	5	
1.	Koszty według ewidencji księgowej	1 198 675,64	1 817 519,92	710 335,39	3 726 530,95
2.	Amortyzacja zaliczona w koszty	1 302,55	1 385,19	6 739,79	9 427,53
3.	Koszty zakupu środków trwałych	5 832,64	18 111,75	17 662,80	41 607,19
4.	Koszty przedstawione w raportach (wiersz 1- wiersz 2+ wiersz 3)	1 203 205,73	1 834 246,48	721 258,40	3 758 710,61

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wydatków poniesionych ze środków finansowych na naukę sporządzone na podstawie analizy skontrolowanej dokumentacji księgowej, które jest zgodne z danymi w przedstawionych w raportach:

Wydatki poniesione ze środków finansowych na naukę (zł)

Lp.	Rodzaj wydatku	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Razem
1	2	3	4	5	7
1.	Wynagrodzenia z pochodnymi	887 371,44	1 141 566,12	122 826,30	2 151 763,86
2.	Inne koszty bezpośrednie	18 291,59	234 215,20	418 131,02	670 637,81
3.	Koszty pośrednie	297 542,70	458 465,16	180 301,08	936 308,94
4.	Razem koszty	1 203 205,73	1 834 246,48	721 258,40	3 758 710,61

Analiza zapisów księgowych konta analitycznego 502-4-43017 wydzielonego dla środków zagranicznych wykazała, że jednostka zaksięgowała do dnia kontroli następujące koszty realizacji projektu, sfinansowane ze środków zagranicznych:

Koszty poniesione ze środków zagranicznych (zł)

Lp	Rodzaj kosztu	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Razem
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wynagrodzenia z pochodnymi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Inne koszty bezpośrednie, w tym:	106 751,83	2 100 627,17	1 532,00	0,00	2 208 911,00
a.	Materiały produkcyjne	102 210,23	2 019 486,68	0,00	0,00	2 121 696,91
b.	Materiały techniczne	1 851,27	23 969,43	0,00	0,00	25 820,70

Lp	Rodzaj kosztu	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Razem
1	2	3	4	5	6	7
c.	Pozostałe materiały	0,00	33,36	0,00	0,00	33,36
d.	Kooperacja	0,00	38 794,26	0,00	0,00	38 794,26
e.	Usługi kurierskie, spedycyjne, poczta	0,00	5 752,43	0,00	0,00	5 752,43
f.	Oplaty i prowizje bankowe	0,00	115,45	0,00	0,00	115,45
g.	Pozostałe usługi	0,00	10 918,96	0,00	0,00	10 918,96
h.	Pozostałe opłaty	0,00	24,60	0,00	0,00	24,60
i.	Amortyzacja środków trwałych	2 690,33	1 532,00	1 532,00	0,00	5 754,33
3.	Koszty pośrednie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Razem koszty	106 751,83	2 100 627,17	1 532,00	0,00	2 208 911,00

Z ewidencji księgowej wynika, że do dnia kontroli tj. do dnia 30 czerwca 2018 r. w koszty realizacji projektu sfinansowane ze środków zagranicznych zaksięgowano kwotę 2 208 911,00 zł, w tym 106 751,83 zł w 2015 r. oraz 2 100 627,17 zł w 2016 r., co jest zgodne z danymi przedstawionymi w raportach rocznych.

W 2017 r. zaksięgowano kwotę 1 532,00 zł, w raporcie wykazano kwotę 6 000,41 zł, ponieważ do kosztów doliczono błędnie niezamortyzowaną część wydatków poniesionych w 2015 r. na zakup aparatury i urządzeń.

Przedstawione w raportach rocznych wykazy i wartości zakupionego sprzętu lub aparatury naukowo – badawczej służących bezpośrednio do realizacji projektu, sfinansowane ze środków na naukę, są zgodne z dokumentacją księgową. Nieprawidłowo przedstawiono dane w raportach za lata 2015 – 2016, w zakresie wartości zakupionego sprzętu sfinansowanego ze środków zagranicznych:

- 1) w raporcie za 2015 r. przedstawiono wartość 2 690,33 zł, tj. wartość amortyzacji odniesionej w koszty, a nie wydatki na zakup;
- 2) w raporcie za 2016 r. przedstawiono wartość 1 532,00 zł, tj. wartość amortyzacji odniesionej w koszty, przy braku zakupów.

W raporcie za 2017 r. prawidłowo przedstawiono wartość 0,00 zł, ponieważ nie dokonano zakupów urządzeń ze środków zagranicznych.

Koszty osobowe na poszczególne zadania były określane procentowo przez Kierownika projektu, w zależności od czasochłonności zadań. Pozostałe koszty były przypisywane bezpośrednio do konkretnego zadania, którego dotyczyły. Koszty pośrednie były doliczane proporcjonalnie do wydatków w zadaniu.

3. Wyodrębnioną ewidencję księgową środków związanych z realizacją projektu prowadzono zgodnie z § 4 ust. 3 Umowy. Prowadzenie ewidencji księgowej dla projektu ocenia się pozytywnie.

Zgodnie z § 4 ust. 3 Umowy, NCBJ zostało zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków związanych z realizacją projektu. W tym celu otwarto osobne zlecenia (konta analityczne) dla poszczególnych strumieni finansowania projektu, o numerach:

- a) 14060 – dla wydatków refundowanych ze środków finansowych na naukę;
- b) 43017 – dla wydatków poniesionych ze środków zagranicznych,
- c) 51068 – dla wydatków poniesionych ze środków własnych.

Księgowania związane z projektem ewidencjonowano na następujących kontach, utworzonych i funkcjonujących zgodnie z zasadami rachunkowości NCBJ:

- konto 845-14060 – analityczne konto w zespole kont 845 - *Rozliczenia międzyokresowe przychodów*, służące do ewidencji środków otrzymanych z MNiSW na realizację kontrolowanego projektu zgodnie z Umową, księgowane w korespondencji z kontem 131 – *Rachunek bieżący*, czyli kontem ogólnego rachunku bankowego NCBJ. Prowadzona na koncie ewidencja umożliwia ustalenia stanu środków otrzymanych z MNiSW z tytułu zawartej Umowy. Kontrola zapisów księgowych na tym koncie wykazała, że jednostka otrzymała i prawidłowo zaksięgowała wszystkie otrzymane do dnia kontroli wpłaty w wysokości 4 061 666 zł, tj.: 3 230 999 zł w 2015 r., 505 333 zł w 2016 r., 162 667 zł w 2017 r. i 162 667 zł w 2018 r.,
- konto 504-7-14060 – analityczne konto w zespole 5** - *kont kosztów według rodzajów działalności*, służące do ewidencji kosztów kontrolowanego projektu refundowanych ze środków otrzymanych z MNiSW w połączeniu z analityką na poszczególne rodzaje kosztów i miejsca ich powstania. Konto nie jest corocznie rozliczane do wyniku finansowego danego roku. Na koniec roku saldo tego konta jest przenoszone na konto 630-14060 – analityczne konto w zespole 630 – *produkcja w toku*, służące do ewidencjonowania kosztów kontrolowanego projektu refundowanych ze środków otrzymanych z MNiSW, poniesionych w danym roku, nierozliczonych do wyniku finansowego danego roku i przeniesionych do rozliczenia w następnych latach,
- konto 502-4-43017 – analityczne konto w zespole 5** - *kont kosztów według rodzajów działalności*, służące do ewidencji kosztów kontrolowanego projektu poniesionych ze środków zagranicznych w połączeniu z analityką na poszczególne rodzaje kosztów i miejsca ich powstania. Konto nie jest corocznie rozliczane do wyniku finansowego danego roku. Na koniec roku saldo tego konta jest przenoszone na konto 630-43017 – analityczne konto

w zespole 630 – *produkcja w toku*, służące do ewidencjonowania kosztów kontrolowanego projektu sfinansowanych ze środków zagranicznych, poniesionych w danym roku, nierozliczonych do wyniku finansowego danego roku i przeniesionych do rozliczenia w następnych latach,

- konto 520-***-51068 – analityczne konto w zespole 5** - *kont kosztów według rodzajów działalności*, służące do ewidencji kosztów kontrolowanego projektu poniesionych ze środków własnych NCBJ w połączeniu z analityką na poszczególne rodzaje kosztów i miejsca ich powstania. Konto jest corocznie rozliczane do wyniku finansowego danego roku,
- konto 630-14060 – analityczne konto w zespole 630 – *produkcja w toku*, służące do ewidencjonowania kosztów kontrolowanego projektu refundowanych ze środków otrzymanych z MNiSW, poniesionych w danym roku, nierozliczonych do wyniku finansowego danego roku i przeniesionych do rozliczenia w następnych latach,
- konto 630-43017 – analityczne konto w zespole 630 – *produkcja w toku*, służące do ewidencji kosztów kontrolowanego projektu refundowanych ze środków otrzymanych z MNiSW, poniesionych w danym roku, nierozliczonych do wyniku finansowego danego roku i przeniesionych do rozliczenia w następnych latach.

Zgodnie z polityką rachunkowości, urządzenia były przyjmowane na stan środków trwałych jednostki kontrolowanej za pośrednictwem konta 013.

Środki finansowe otrzymane na podstawie Decyzji Nr 3399/GBAR/2015/0 są gromadzone na rachunku ogólnym NCBJ, wskazanym w Umowie, o nr prowadzonym w _____ w Warszawie.

Zgodnie z przyjętymi przez NCBJ zasadami rachunkowości środki finansowe otrzymane z MNiSW na refundację kosztów realizacji projektu księgowane są w dniu otrzymania na koncie analitycznym 845-14060 w korespondencji z kontem 131, czyli kontem bieżącego rachunku bankowego.

Ewidencja kosztów bezpośrednich związanych z realizacją projektu prowadzona jest na bieżąco na podstawie dokumentów źródłowych na wydzielonych kontach analitycznych w podziale na źródła finansowania i rodzaj kosztów. Opis dokumentów źródłowych wskazuje na źródło finansowania, według numeru zlecenia księgowego.

Metodologia określenia wysokości narzutu kosztów pośrednich została ustalona przez Dyrektora NCBJ Zarządzeniem Nr 2/2014 z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie *ustalenia wysokości narzutu kosztów pośrednich od 2014 r.* Zgodnie z zapisami § 1 tego zarządzenia narzuty kosztów pośrednich dla projektów badawczych finansowanych z MNiSW, NCN

i NCBR zostały ustalone w wysokości 1/3 kosztów bezpośrednich projektu z wyłączeniem aparatury naukowo-badawczej.

4. Projekt jest realizowany zgodnie z zasadą określoną w § 8 ust. 2 Umowy, tj. zwiększenie lub zmniejszenie w poszczególnych pozycjach kosztorysu nie przekroczyło 15% środków finansowych, bez zwiększania wysokości finansowania przyznanego przez Ministra na realizację projektu. Przestrzeganie zasady określonej w § 8 ust. 2 Umowy ocenia się pozytywnie.

Rozliczenie wydatków środków krajowych za lata 2015-2017 r. (zł)

Lp.	Treść	Wydatki planowane na lata 2015-2017		Wydatki poniesione w latach 2015-2017		Wykonanie planu 2015-2017	
		Ogółem środki krajowe	w tym środki finansowe na naukę	Ogółem środki krajowe	w tym środki finansowe na naukę	Ogółem środki krajowe	w tym środki finansowe na naukę
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Koszty bezpośrednie realizacji projektu, w tym:	3 452 000,00	2 933 000,00	3 389 542,18	2 822 401,67	98,2%	96,2%
1.1.	- wynagrodzenia wraz z pochodnymi	2 648 000,00	2 129 000,00	2 718 904,37	2 151 763,86	102,7%	101,1%
1.2.	- inne koszty realizacji projektu (łącznie z zakupem sprzętu służącego do realizacji projektu albo zakupem lub wytworzeniem aparatury naukowo-badawczej)	804 000,00	804 000,00	670 637,81	670 637,81	83,4%	83,4%
2.	Koszty pośrednie	1 138 999,00	965 999,00	1 125 356,31	936 308,94	98,8%	96,9%
3.	Koszty realizacji projektu ogółem	4 590 999,00	3 898 999,00	4 514 898,49	3 758 710,61	98,3%	96,4%

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że jednostka kontrolowana w latach 2015-2017 poniosła większe od planowanych *koszty wynagrodzeń*, jednocześnie mniejsze *inne koszty bezpośrednie*. Powyższe zmiany nie przekroczyły dopuszczalnego limitu 15%. Zgodnie bowiem z § 8 ust. 2 Umowy nie uważa się za zmianę warunków umowy zwiększenia lub zmniejszenia w poszczególnych pozycjach kosztorysu nie więcej niż o 15% środków finansowych, bez zwiększania wysokości finansowania przyznanego przez Ministra na realizację projektu.

5. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* oraz wewnętrznych procedur w zakresie zamówień publicznych ocenia się pozytywnie. W szczególności:

- 1) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na „*Dostawę sprzętu komputerowego do Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Otwocku – Świerku*”, o numerze referencyjnym ZP/23/2016, przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie art. 39 – 46 *ustawy Prawo zamówień publicznych*;

2) Umowy Nr: 24/ZP/2016 i 25/ZP/2016 w sprawie ww. zamówienia publicznego na dostawę sprzętu komputerowego zostały zawarte zgodnie z art. 139 ust. 2 i art. 144 ustawy Pzp.

Zasady prowadzenia zamówień publicznych obowiązujące w NCBJ w okresie objętym kontrolą zostały wprowadzone zarządzeniami:

- Zarządzeniem nr 14/2014 Dyrektora NCBJ z dnia 11 września 2014 r. w sprawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych w NCBJ* (dalej Zarządzenie Nr 14/2014);
- Zarządzeniem nr 19/2014 Dyrektora NCBJ z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie *uzupełnienia Zarządzenia nr 14/2014 dot. regulaminu udzielania zamówień publicznych w NCBJ* (dalej Zarządzenie Nr 19/2014);
- Zarządzeniem nr 14/2018 Dyrektora NCBJ z dnia 16 maja 2018 r. w sprawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych w NCBJ*.

(dowody: akta kontroli str. 697-721)

W celu kontroli realizacji prowadzenia zamówień publicznych wybrano postępowanie o zamówienie publiczne o numerze referencyjnym ZP/23/2016, przeprowadzone w 2016 r. w trybie przetargu nieograniczonego, na „Dostawę sprzętu komputerowego do Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Otwocku – Świerku”. Zakres postępowania obejmował zakup sprzętu komputerowego m.in. dla potrzeb projektu GBAR, planowany do sfinansowania ze środków na naukę.

Ww. postępowanie o zamówienie publiczne przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego o wartości poniżej 209 000,00 Euro, na podstawie art. 39 – 46 ustawy Pzp. Kierownik Zamawiającego udzielił pełnomocnictwa w dniu 17 maja 2012 r. Panu _____, Zastępcy Dyrektora NCBJ ds. Administracyjno - Technicznych do reprezentowania i działania na rzecz NCBJ wobec wszystkich władz, urzędów administracji państwowej i samorządowej, banków i innych instytucji finansowych, osób prawnych i fizycznych w sprawach dotyczących działalności oraz zarządzania NCBJ, a w szczególności do dokonywania m. in. czynności: zaopatrzenia materiałowo-technicznego, inwestycji, infrastruktury technicznej i nieruchomości NCBJ, zamówień publicznych, zarządzania i administrowania majątkiem NCBJ.

(dowody: akta kontroli str. 824 – 825)

1. W dniu 26 czerwca 2016 r. Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno – Technicznych, _____ zaakceptował wniosek nr 88/06/2016 opracowany przez Kierownika Projektu GBAR _____ na dostawę *systemu komputerowego do sterowania akceleratore*m. Wstępna, szacunkowa wartość zamówienia została ustalona w wysokości 11 328,30 zł brutto.

2. W dniu 15 lipca 2016 r. Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno – Technicznych, .

zaakceptował wniosek nr 73/07/2016 opracowany przez Kierownika Projektu GBAR, na dostawę komputera przenośnego do gromadzenia danych z urządzenia do obrazowania wiązki elektronów. Wstępna, szacunkowa wartość zamówienia została ustalona w wysokości 12 300,00 zł brutto.

3. Powyższe wnioski zostały opracowane na obowiązujących drukach, stanowiących Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 14/2014 i Zarządzenia Nr 19/2014 r. Na wnioskach wskazano nr zlecenia księgowego – 14 060 wskazujący na planowane sfinansowanie zakupów ze środków finansowych na naukę, w ramach finansowania projektu GBAR.

(dowody: akta kontroli str.2167-2168)

4. Wartość ww. zamówień przedstawiona we wnioskach została ustalona wstępnie. Zgodnie z wyjaśnieniem, przedstawionym przez NCBJ, szacowanie wartości zamówienia w postępowaniach na dostawę sprzętu komputerowego, odbywa się w sposób następujący: „Przygotowaniem specyfikacji technicznej dla zakupów sprzętu komputerowego zajmują się pracownicy Działu Informatyki. Na podstawie złożonych wniosków przez komórki organizacyjne NCBJ pracownicy Działu Informatyki przygotowują opis przedmiotu zamówienia oraz dokonują szacowania wartości po ustaleniu ostatecznego opisu zamawianego sprzętu komputerowego. Szacowane kwoty na wystawionych wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego są kwotami wstępnymi. Szacowanie wartości zamawianego sprzętu przez Dział Informatyki dokonywane jest na samym początku procesu przygotowywania specyfikacji techniczno-ilościowej równocześnie ze sprawdzaniem jego dostępności. Sprawdzenie cen dokonywane jest najczęściej za pomocą stron internetowych typu ceneo.pl czy skapiec.pl. Sprawdzenie ma charakter dogłębny, nie kończy się na samym wyświetleniu wyników, ale często wiąże się z przejściem do witryn sklepów internetowych, odrzuceniem niektórych ofert, nawiązaniem kontaktu telefonicznego lub mailowego ze sklepem lub dystrybutorem. Szacowanie cen zawsze dokonywane jest w terminie krótszym niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania.”

Łączna wartość zamówień objętych postępowaniem ZP/23/2016 została oszacowana w dniu 5 września 2016 r., na podstawie badania rynku, na kwotę 55 365,86 zł brutto, co stanowiło równowartość 13 261,60 Euro. Uznaje się, że wartość zamówienia została ustalona zgodnie z art. 32 ust. 1 i art. 35 ustawy Pzp.

(dowody: akta kontroli str. 2012, 2166, 2167-2184)

5. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu złożyły oświadczenia określone w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, na obowiązujących drukach ZP-1. Na podstawie art. 19 ust. 1 i ust. 2 ustawy Pzp, nie powołano komisji przetargowej.

(dowody: akta kontroli str. 2014-2025)

6. Ogłoszenie zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 306407-2016 w dniu 8 września 2016 r. oraz zostało zamieszczone w siedzibie zamawiającego na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej www.ncbj.gov.pl od dnia 8 września 2016 r. do dnia 20 września 2016 r., zgodnie z art. 40 ust. 1 i 2 *ustawy Pzp*. Na podstawie art. 36aa ust. 1 ww. ustawy, zamówienie zostało podzielone na części: część I – laptopy i tablet, część II – monitory i komputery stacjonarne. Wymagania techniczne oraz liczbę sprzętu określono w „Specyfikacji techniczno-ilościowej” stanowiącej załącznik nr 1 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (dalej SIWZ). Ogłoszenie zawierało informacje określone w art. 41 *ustawy Pzp*.

(dowody: akta kontroli str. 2155-2165)

7. SIWZ została opracowana zgodnie z art. 36 *ustawy Pzp*. Zamawiający określił m.in. termin związania ofertą na 30 dni, warunki jego zmiany oraz bieg terminu związania ofertą, wykaz oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu (art. 36 ust. 1 pkt 6 *ustawy Pzp*). Zamawiający dopuścił składanie ofert częściowych, w tym na wszystkie części zamówienia. Nie przewidziano składania ofert wariantowych. Zamawiający nie wyznaczył szczegółowych warunków w zakresie: kompetencji lub uprawnień do prowadzenia określonej działalności zawodowej oferentów, sytuacji finansowej lub ekonomicznej oraz zdolności technicznej i zawodowej. Termin realizacji zamówienia ustalono na 21 dni od podpisania umowy. Termin składania ofert wyznaczono na 19 września 2016 r., tj. zgodnie z art. 43 ust. 1 *ustawy Pzp*. Na podstawie art. 45 ust. 1 *ustawy Pzp*, Zamawiający nie żądał od wykonawców wadium. Zamawiający opisał kryteria, którymi będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz ze sposobem oceny ofert, zgodnie z art. 36 ust. 13 *ustawy Pzp*. Na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, Zamawiający przewidział w SIWZ możliwość dokonania zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy w przypadku zmiany ceny całkowitej brutto i stawki podatku VAT wynikającej ze zmiany obowiązującej stawki podatku od towarów i usług. SIWZ została zatwierdzona w dniu 8 września 2016 r.

(dowody: akta kontroli str. 2119-2154)

8. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 19 września 2016 r. w siedzibie NCBJ, tj. w terminie ustalonym w art. 43 *ustawy Pzp*. Bezpośrednio przed otwarciem ofert Zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, w tym w podziale na części: część I w wysokości 41 210,00 zł, część II w wysokości 26 890,00 zł. Na podstawie art. 86 ust. 5 *ustawy Pzp* sporządzono i zamieszczono na stronie internetowej informacje, o których mowa w art. 86 ust. 5 ww. ustawy, tj. dotyczące kwoty, jaką Zamawiający

zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, firm i adresów wykonawców, którzy złożyli oferty w terminie oraz ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach. Złożono pięć ważnych ofert.

(dowody: akta kontroli str. 2021-2078, 2079, 2118)

9. Na podstawie art. 26 ust. 3 *ustawy Pzp* Zamawiający wezwał jednego z Wykonawców do złożenia oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 23 *ustawy Pzp*. Ww. oświadczenie zostało złożone w wymaganym terminie.

(dowody: akta kontroli str. 2104-2106, 2117)

10. Na podstawie art. 87 ust.1 *ustawy Pzp* Zamawiający wezwał dwóch Wykonawców do złożenia wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Wyjaśnienia zostały złożone w wymaganym terminie.

(dowody: akta kontroli str.2107-2109, 2115-2116)

11. Na podstawie art. 87 ust. 2 pkt 3 *ustawy Pzp* Zamawiający poprawił w jednej z ofert omyłkę polegającą na niezgodności oferty z SIWZ, niepowodującą istotnych zmian w treści oferty.

(dowody: akta kontroli str. 2114)

12. Dwie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 *ustawy Pzp*, ponieważ nie spełniały treści SIWZ w zakresie technicznym.

(dowody: akta kontroli str. 2054-2058, 2062-2066)

13. Zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny ofert, jako najkorzystniejsze wybrano oferty:

— dla część I – ofertę

— dla części II

14. Zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz o wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, na podstawie art. 92 ust. 1 *ustawy Pzp* zostało przesłane do wszystkich wykonawców w dniu 29 września 2016 r.

(dowody: akta kontroli str. 2093-2103)

15. Umowa nr 24/ZP/2016 na dostawę sprzętu komputerowego – część I – laptopy i tablet, pomiędzy NCBJ i firmą _____, która wygrała przetarg, została zawarta w dniu 10 października 2016 r. na kwotę 32 950,00 zł netto (zgodnie z ofertą - 40 528,50 zł brutto). Na podstawie ww. umowy została zakupiona stacja robocza Lenovo Thinkpad P50 za kwotę 9 348,00 zł dla potrzeb projektu GBAR. Zakup został sfinansowany ze środków finansowych na naukę.

(dowody: akta kontroli str. 2087-2090)

16. Umowa nr 25/ZP/2016 na dostawę sprzętu komputerowego – część II – monitory i komputery stacjonarne, pomiędzy NCBJ i firmą _____, która wygrała przetarg, została zawarta w dniu 10 października 2016 r. na kwotę 21 475,00 zł netto,

(zgodnie z ofertą na 26 414,25 zł brutto). Na podstawie ww. umowy została zakupiona stacja robocza Dell Precision T5810 E5 za kwotę 8 763,75 zł dla potrzeb projektu GBAR. Zakup został zrefundowany ze środków finansowych na naukę.

(dowody: akta kontroli str. 2083-2085)

17. W dniu 12 października 2016 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych opublikowane zostało ogłoszenie numer 321794 o udzieleniu zamówienia.

(dowody: akta kontroli str. 2080-2082)

18. Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego został sporządzony na druku ZP-PN, zgodnie z wzorem zamieszczonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie *protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*¹². W dniu 31 października 2016 r. Zastępca Dyrektora Narodowego Centrum Badań Jądrowych ds. Administracyjno - Technicznych, zatwierdził ww. protokół postępowania.

(dowody: akta kontroli str. 2013-2021)

Na podstawie otrzymanego w toku czynności kontrolnych zestawienia wykazu umów, trybów udzielenia zamówienia dla projektu GBAR oraz dokumentacji źródłowej stwierdza się, że ze środków na naukę nie sfinansowano zakupów wykonawcom wybranym w trybie: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę.

(dowody: akta kontroli str. 1893-1895)

6. Zalecenia.

Biorąc pod uwagę ustalenia i oceny zawarte w niniejszym wystąpieniu, działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 *ustawy o kontroli*, zalecam dokonanie korekt w zakresie wykazanych uchybień na etapie sporządzania raportu rocznego po zakończeniu zadań objętych finansowaniem, uwzględniającego rozliczenie kosztów krajowych ogółem, w tym poniesionych ze środków finansowych na finansowanie współpracy naukowej z zagranicą oraz na etapie sporządzania raportu końcowego.

z up. Ministra
PODSEKRETARZ STANU

..... dr hab. Sławoosław SKUZA

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

¹² Dz. U. z 2016 r., poz. 1128